

POSUDEK HABILITAČNÍ PRÁCE

Téma: Notas para una refundación sistémica de la semiótica

Autor: Dr. Mirko Lampis, PhD.

Oponent: doc. Miroslav Valeš, Ph.D.

1. Náročnost zpracování řešené problematiky práce

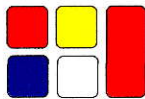
Hlavní myšlenka práce je bezpochyby fascinující. Autor pracuje se třemi teoriemi poznání: s teorií Humberta Maturany a Francisca Varely o poznání biologickém, s teorií Umberta Eca o poznání interpretačním a s teorií Jurije Lotmana o poznání kulturním. Tyto teorie zpracovává na základě obecné epistemologie známé jako systémový nebo komplexní přístup. Tato obecná epistemologie má své základy v exaktních vědách jako fyzika a biologie, nicméně byla formulována spíše kritérii filozofickými, mám zde na mysli např. dílo francouzského filozofa Edgara Morina, přinesla však také zajímavé výsledky v oblasti humanitní, v psychologii, sociologii a to, co je nejpodstatnější pro tuto práci, ve filologii. V lingvistice a literární teorii existují různé systémové teorie, avšak autor ve své práci neprezentuje další, novou sémiotickou teorii systémového typu, autorovi se podařilo reformulovat, spíše než znovu vytvořit, celou oblast sémiotiky vybraných oblastí. Posuzovaná práce je proto nejen novátorská, ale především velice komplexní a kreativní.

2. Posouzení úrovně zpracování práce

Hlavní část práce je rozdělena do pěti sekcí, které se zabývají jednotlivými oblastmi: „poznání“, „význam“, „komunikace“, „textualita“ a „kultura“. Každá sekce je složena z „poznámek“, krátkých progresivně očíslovaných textů, které fungují jako definice, argumenty a pozorování. „Poznámky“ vztahující se k těmto pěti sekcím jsou vzájemně propojeny a odkazují se, podle mého názoru, ke třem základním bodům:

- 1 - poznání, význam a komunikace jako biologické a sociobiologické procesy
- 2 - komplexnost (neuronová i sociální) těchto procesů ve vztahu k sémiotice a jejímu jazyku
- 3 - textové a kulturní procesy jako výsledek této komplexnosti.

Z pohledu teoretického i lingvisticko-terminologického je posuzovaná práce velice heterodoxní, takže není úplně snadné se v ní orientovat. Zde je velice důležitý jak úvod práce, kde autor objasňuje celkovou filosofii práce, tak glosář na konci práce, který vysvětluje terminologii a interpretující schémata. Nicméně po překonání této obtíže, je zpracování jednotlivých témat velice přesvědčivé a to z pohledu vybraných zdrojů (kromě Maturany a Varely, Eca a Lotmana, stojí za

zmínku i Gregory Bateson, Gilles Deleuze, Hans-Georg Gadamer a laureát Nobelovi ceny Ilja Prigogine) i z pohledu schopnosti autora shrnout, integrovat a kondenzovat různé náhledy v různých částech textu. Práce je zpracována s detailní pečlivostí a je zřejmé, že autor vážil každé slovo a vždy bral v úvahu všechna výše zmíněná kritéria.

3. Přínos a úroveň výsledků práce

Sám autor uvádí hned v úvodu velice správně a přesně, že to nejdůležitější z jeho práce je, spíše než jednotlivé poznámky, ač jsou velice dobře formulované, celkový pohled na témata poznání, významu, komunikace, textuality a kultury. Právě v tomto komplexním pohledu vytvořeném z mozaiky „poznámek“ spatřuji největší přínos práce. Tento komplexní náhled na popisovaná témata je velice konzistentní a jednotlivé definice jsou přínosné pro filozofii, lingvistiku a literární vědu. Některé definice, např. „význam“ jsou jistě diskutabilní, což je dáno i polysémií tohoto termínu, nicméně jiné jsou velice exaktní, jako např. „text“, „intertextualita“, „překlad“, „umění“, „věda“ a „kultura“. Právě poslední ze jmenovaných mne zaujala díky pestrému spektru potenciálních interpretací. Věřím, že autor zde prokázal schopnost syntetizovat dosavadní teorie a uvést je do kontextu svého vlastního pohledu.

4. Posouzení formální stránky práce (jazyk, styl, struktura)

Ačkoli má práce neobvyklou strukturu, tvořenou krátkými očíslovanými texty, pro celkový cíl práce je tato struktura plně funkční a čtenář se v ní snadno orientuje. Ke snadné orientaci přispívá i glosář s vysvětlujícími schémata. Jazyková úroveň práce je vynikající, místy je jazyk až dost komplikovaný, ale tato okolnost je dána samou podstatou a tématem práce. V každém ohledu vytříbený jazyk definic přispívá k jejich preciznosti. Z bibliografie je potom patrné, že autor plně využil svých nadstandardních jazykových znalostí, což mu umožnilo studovat odbornou literaturu v mnoha různých jazycích a zakomponovat tak do své práce mnoho různých úhlů pohledu.

5. Explicitně vyjádřený návrh na udělení (resp. neudělení) vědecko-pedagogického titulu

docent

Zastávám názor, že předkládaná habilitační práce je výjimečně kvalitní a prokazuje vědeckou vyzrálou kandidáta. Doporučuji, aby byl kandidátovi udělen titul **docent**.